

The Holy See

PILGRIMAGE TO THE HOLY LAND ON THE OCCASION OF THE 50th ANNIVERSARY
OF THE MEETING BETWEEN POPE PAUL VI AND PATRIARCH ATHENAGORAS IN JERUSALEM

(24-26 MAY 2014)

COURTESY VISIT TO THE TWO CHIEF RABBIS OF ISRAEL

ADDRESS OF POPE FRANCIS

Heichal Shlomo Center next to the Jerusalem Great Synagogue (Jerusalem)

Monday, 26 May 2014

Video

כבוד הרבנים הראשיים לישראל,

אחים ואחיות,

משמח במיוחד להיות פה עמכם: אני מודה לכם מקרב לב על קבלת הפנים החמה ועל דברי הברכה האדיבים.

כפי שאתם יודעים, עוד מימי כהונתי כארכיבישוף של בואנוס איירס יכולתי לסמוך על ידידותם של אחים יהודים רבים. אני כאן היום עם שני רבנים ידידים. יחדיו ארגנו יוזמות פוריות של מפגש ודו-שיח ואיתם חוויתי וחלקתי רגעים רוחניים משותפים. בחודשים הראשונים לכהונתי כאפיפיור, נזדמן לי להיפגש עם ארגונים ונציגים שונים של היהדות העולמית. כפי שהיה הדבר בכהונת קודמיי בתפקיד, הבקשות לפגישות הינן רבות. מפגשים אלה מתווספים ליוזמות רבות המתקיימות ברמה הלאומית והמקומית. כל זה מעיד על רצון הדדי להכיר איש את רעהו, להקשיב זה לזה ולבנות גשרים של אחווה אמתית.

דרך הידידות הזו היא אחד מפירותיה של מועצת הוותיקן השנייה ובייחוד של ההצהרה בעלת החשיבות המכרעת "בזמננו" – *Nostra Aetate* -, שאת שנת היובל שלה נציין בשנה הבאה. למעשה, אני משוכנע שמה שהתרחש בעשורים האחרונים ביחסים שבין יהודים לקתולים הינו מתת אל אמתית, אחד המופתים שעשה, ועליו עלינו להלל את שמו: "הוֹדוּ לַאֲדֹנָי הָאֱלֹהִים כִּי לְעוֹלָם חִסְדוֹ. לְעֵשֶׂה נִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבַדְדוֹ. כִּי לְעוֹלָם חִסְדוֹ" (תהילים קלו: 3-4).

זוהי מתנת האל שלא הייתה יכולה להתקיים ללא מחויבותם של אנשים אמיצים ונדיבים רבים, יהודים ונוצרים

כאחד. כאן, ברצוני לציין במיוחד את חשיבותו המוכחת של הדו-שיח בין הרבנות הראשית לישראל לוועדת הכס הקדוש ליחסים הדתיים עם היהדות. הדו-שיח, שקיבל השראה מביקורו של האב הקדוש יוחנן פאולוס השני בארץ הקודש, החל בשנת 2002 ובכך נמצא עתה בשנה ה-12 לקיומו. מוצאת חן בעיני המחשבה, בהתייחסי לטקס בר המצווה במסורת היהודית, שדו-שיח זה מתקרב לבגרותו. בטוחני שדו-שיח זה ימשיך ושלפניו עתיד מזהיר. המטרה איננה ייצוב יחסים של כבוד הדדי ברמה האנושית בלבד, אלא אנחנו, כנוצרים וכיהודים, נקראים לקיים חשבון נפש ולשאול את עצמנו על המשמעות הרוחנית של הקשר המאחד אותנו. בקשר שמקורו ממעל עסקינן, כזה שמתעלה מעל לרצוננו ושומר על שלמותו על אף כל הקשיים שלצערנו ידעה ההיסטוריה.

מהצד הקתולי ישנה כוונה אמיצה להרהר במלא המשמעות של השורשים היהודיים של אמונתנו. אני סמוך ובטוח שבעזרתכם, גם בצד היהודי ישנה התעניינות, שאם יתאפשר אף תלך ותגבר, להכיר את הנצרות בארץ המבורכת הזו, בה אנו פוגשים את מקורה, וזאת בייחוד בקרב הדור הצעיר.

ההכרה ההדדית של המורשת הרוחנית שלנו, ההערכה למה שיש לנו במשותף והכבוד למה שמבדיל בינינו יכולים להנחות אותנו בהתפתחות יחסינו בעתיד, אותם אנו מפקידים בידי האל. יחדיו, ביכולתנו לתרום רבות לשלום; יחדיו, בעולם המשתנה ללא הרף, באפשרותנו לתת עדות בדבר החשיבות הנצחית של תכנית ריבון עולם בבריאה; יחדיו אנו יכולים להתנגד ללא לאות לכל סוגי האנטישמיות ולכל צורות האפליה השונות. יהי רצון שהאדון יעזור לנו ללכת בביטחון ובתעצומות נפש בדרכיו. שלום!